

Master studije Pravnog fakulteta UCG
Pravo unutrašnjeg tržišta EVROPSKE UNIJE

Balansiranje
osnovnih prava i fundamentalnih sloboda

Prof. dr Aneta Spaić

OSNOVNE SLOBODE v OSNOVNA PRAVA: Pravo EU i pravo Savjeta Evrope

I

Osnovna prava.

Balansiranje osnovnih prava i osnovnih sloboda.

Princip proporcionalnosti - Test proporcionalnosti: porijeklo, pojam, balansiranje interesa, kriterijumi.

Alternative. Temeljne slobode. Ključne odredbe UEU UFEU.

II

Balansiranje slobode izražavanja i okupljanja i slobodnog kretanja robe.

Sloboda izražavanja i okupljanja, čl. 9 i 10 EKLJP. Član 11 EKLJP.

Slučaj Schmidberger. Činjenice, mišljenje AG, presuda slučaja, analiza, opravdanost ograničenja

III

Balansiranje ljudskog dostojanstva sa slobodom pružanja usluga. Ljudsko dostojanstvo – čl 1 Povelje.

Slučaj Omega - Činjenice, mišljenje AG, Presuda slučaja, Analiza, opravdanost ograničenja.

IV

Balansiranje socijalnih prava i slobode pružanja usluga.

Socijalna prava: pravna priroda i zaštita - čl. 33 do 35 Povelje.

Slučaj Viking Line i Laval - činjenice, mišljenje AG, presuda slučaja, analiza.

Osnovne slobode

- ❑ Unutrašnje tržište **obuhvata prostor bez unutrašnjih granica** u kojem je osigurano slobodno kretanje roba, sloboda kretanja lica, sloboda pružanja usluga i slobodan promet kapitala
- ❑ Četiri osnovne tržišne slobode se garantuju u EU slobode koje se odnose na kretanje fizičkih lica mogu se lako **smatrati fundamentalnim pravima** poput onih koja su garantovana Evropskom konvencijom, dok se ostale tržišne slobode mogu povezati s drugim slobodama poput slobode izražavanja, slobode bavljenja ekonomskom djelatnošću, prava vlasništva...

Uspostavljanje zajedničkog unutrašnjeg tržišta

Ugovor o osnivanju EEZ, 1957:

- uspostavljanje zajedničkog unutrašnjeg tržišta,
- približavanja ekonomskih politika država članica,
- unapređivanje harmoničnog razvoja ekonomskih aktivnosti unutar Zajednice,
- povećanje stabilnosti i rast životnog standarda
- unapređenje dobrih odnosa između država članica

TITOLO III

Libera circolazione delle persone, dei servizi e dei capitali: Capo 1 — I lavoratori, Capo 2 — E diritto di stabilimento , Capo 3 — I servizi , Capo 4 — I capitali

TRATTATO che istituisce la Comunità Economica Europea e documenti allegati, dostupno na:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/IT/TXT/PDF/?uri=CELEX:11957E/TXT&from=HR>

UGOVOR O EVROPSKOJ UNIJI (Lisabon)

„... ODLUČNI da podstiču ekonomski i socijalni napredak svojih naroda, uzimajući u obzir načelo održivog razvoja i u okviru ostvarivanja unutrašnjeg tržišta, čvršće povezanosti i zaštite okoline, te da sprovede politike koje osiguravaju da pomaci u ekonomskoj integraciji budu popraćeni uporednim napretkom u drugim područjima...

Član 3

(bivši član 2. UEU-a)

1. Cilj je Unije promicanje mira, njenih vrijednosti i dobrobiti njenih naroda.
2. Unija svojim građanima nudi **područje slobode, sigurnosti i pravde BEZ UNUTRAŠNJIH GRANICA**, na kojem je osigurano SLOBODNO KRETANJE LICA zajedno s odgovarajućim mjerama u pogledu nadzora vanjskih granica, azila, useljavanja te sprečavanja i suzbijanja kriminala.
3. **Unija uspostavlja unutrašnje tržište.** Ona radi na održivom razvoju Evrope koji se temelji na uravnoteženom ekonomskom rastu i stabilnosti cijena, visoko konkurentno socijalnoj tržišnoj ekonomiji, s ciljem pune zaposlenosti i društvenog napretka, te visokom nivou razini zaštite i poboljšanja kvaliteta sredine. Ona podstiče naučni i tehnološki napredak.

Ugovor o funkcionisanju Evropske unije
DIO TREĆI
POLITIKE I UNUTRAŠNJE MJERE UNIJE
GLAVA I
UNUTRAŠNJE TRŽIŠTE
Član 26
(raniji član 14 UEZ)

1. Unija utvrđuje mjere radi **uspostavljanja ili obezbjeđenja funkcionisanja unutrašnjeg tržišta**, u skladu sa odgovarajućim odredbama ugovora.
2. Unutrašnje tržište predstavlja prostor **bez unutrašnjih granica** na kojem je obezbijeđeno slobodno kretanje roba, ljudi, usluga i kapitala u skladu sa odredbama ugovora.
3. Savjet, na predlog Komisije, utvrđuje smjernice i uslove potrebne da se obezbijedi uravnotežen napredak u svim odnosnim sektorima.

GLAVA II
SLOBODNO KRETANJE ROBA

Član 28
(raniji član 23 UEZ)

1. Unija uključuje carinsku uniju, koja obuhvata **cjelokupnu trgovinu robama** i podrazumijeva **zabranu uvoznih i izvoznih carina i svih dažbina koje imaju jednako dejstvo između država članica**, kao i donošenje zajedničke carinske tarife u njihovim odnosima sa trećim zemlja.
2. Odredbe člana 30 i Poglavlja 2 ove glave primjenjuju se na proizvode porijeklom iz država članica, kao i na proizvode koji dolaze iz trećih zemalja koji su u slobodnom prometu u državama članicama.

Član 29
(raniji član 24 UEZ)

Proizvodi koji dolaze iz treće zemlje smatraće se da su u slobodnom prometu u državi članici ako su ispunjene uvozne formalnosti i ako su sve propisane carine ili dažbine koje imaju jednako dejstvo naplaćene u toj državi članici, i ako carine ili dažbine za te proizvode nijesu u potpunosti ili djelimično povraćene

POGLAVLJE 3
ZABRANA KVANTITATIVNIH OGRANIČENJA IZMEĐU DRŽAVA ČLANICA

Član 34
(raniji član 28 UEZ)

Zabranjena su kvantitativna ograničenja uvoza između država članica, kao i sve mjere koje imaju jednako dejstvo.

Član 35
(raniji član 29 UEZ)

Zabranjena su kvantitativna ograničenja izvoza između država članica, kao i sve mjere koje imaju jednako dejstvo.

Član 36
(raniji član 30 UEZ)

Odredbe čl. 34 i 35 ne isključuju zabrane ili ograničenja uvoza, izvoza ili robe u tranzitu opravdana razlozima javnog morala, javne politike ili javne bezbjedosti; zaštite zdravlja i života ljudi, životinja ili biljaka; zaštite nacionalnog blaga umjetničke, istorijske ili arheološke vrijednosti; ili zaštite industrijske i komercijalne svojine. Takve zabrane ili ograničenja ne smiju međutim biti sredstvo samovoljne diskriminacije niti prikrivenog ograničenja trgovine između država članica.

GLAVA IV
SLOBODNO KRETANJE LJUDI, USLUGA I KAPITALA

POGLAVLJE 1
RADNICI

Član 45 (raniji član 39 UEZ)

1. U Uniji se obezbeđuje **sloboda kretanja radnika**.
2. Sloboda kretanja radnika obuhvata **ukidanje svake diskriminacije** po osnovu **državljanstva** između radnika država članica u **pogledu zapošljavanja, naknade za rad i drugih uslova rada i zapošljavanja**.
3. Ta sloboda podrazumijeva **pravo**, u skladu sa ograničenjima opravdanim razlozima **javne politike, javne bezbjednosti ili javnog zdravlja**:
 - (a) da prihvate ponuđeno zaposlenje;
 - (b) da se u tu svrhu **slobodno kreću na teritoriji država članica**;
 - (c) da borave u **nekoj državi članici radi zaposlenja**, u skladu sa odredbama **zakona i drugih propisa koji uređuju zapošljavanje državljana te države**;
 - (d) da nakon prestanka zaposlenja u državi članici ostanu na njenoj teritoriji, u skladu sa uslovima utvrđenim regulativama koje će sastaviti Komisija.
4. Odredbe ovog člana ne primenjuju se na zapošljavanje u javnoj službi.

POGLAVLJE 2

PRAVO OSNIVANJA

Član 49 (raniji član 43 UEZ)

U okviru odredaba navedenih u daljem tekstu, **zabranjena su ograničenja slobode osnivanja državljana jedne države članice na teritoriji druge države članice**. Ova zabrana odnosi se i na ograničenja osnivanja zastupništava, podružnica ili društava kćerki od strane državljana bilo koje države članice sa sjedištem na teritoriji bilo koje države članice.

Sloboda osnivanja uključuje **pravo na započinjanje i obavljanje djelatnosti** kao samozaposleno lice, kao i na **osnivanje i upravljanje preduzećima**, naročito privrednim društvima ili firmama u smislu člana 54 stav 2, pod uslovima propisanim zakonom za državljane države gdje se osnivanje vrši, u skladu sa odredbama poglavlja o kapitalu.

POGLAVLJE 3

USLUGE

Član 56 (raniji član 49 UEZ)

U okviru odredaba navedenih u daljem tekstu, **zabranjena su ograničenja slobode pružanja usluga u Uniji u odnosu na državljane država članica koji imaju sjedište u jednoj od država članica ali ne u državi članici lica kojem su usluge namijenjene.** Evropski parlament i Savjet, odlučujući u skladu sa redovnim zakonodavnim postupkom, mogu proširiti primjenu odredaba Poglavlja na pružaoce usluga koji su državljani trećih zemalja i imaju sjedište u Uniji.

POGLAVLJE 4

KAPITAL I PLATNI PROMET

Član 63

(raniji član 56 UEZ)

1. U okviru odredaba iz ovog poglavlja, **zabranjena su sva ograničenja kretanja kapitala između država članica i između država članica i trećih zemalja.**
2. U okviru odredaba iz ovog poglavlja zabranjena su sva ograničenja platnog prometa između država članica i između država članica i trećih zemalja

Član 263
(raniji član 230 UEZ)

Sud pravde Evropske unije **OCJENJUJE ZAKONITOST ZAKONODAVNIH AKATA**, akata Savjeta, Komisije i Evropske centralne banke, izuzev preporuka i mišljenja, kao i akata Evropskog parlamenta i Evropskog savjeta sa pravnim dejstvom u odnosu na treća lica. Sud pravde Evropske unije **OCJENJUJE I ZAKONITOST AKATA ORGANA, SLUŽBI ILI AGENCIJA UNIJE** koja bi mogla imati pravno dejstvo u odnosu na treća lica.

U tu svrhu, Sud je nadležan za tužbe koje **podnese država članica**, Evropski **parlament**, **Savjet** ili **Komisija** zbog *nenadležnosti*, *bitne povrede postupka*, *povrede ugovora* ili *bilo kojeg pravnog pravila* koje se odnosi na njihovu primjenu, odnosno zloupotrebe ovlašćenja. Sud je pod istim uslovima nadležan za tužbe koje podnesu Revizorski **sud**, Evropska centralna **banka** i Komitet regiona radi zaštite svojih ovlašćenja.

, pod uslovima iz st. 1 i 2, pokrenuti postupak protiv akta koji je naslovljen na to lice ili koji ga se neposredno i lično tiče, kao i protiv regulatornog akta koji ga se neposredno tiče, a ne sadrži mjere za sprovođenje.

Aktima o osnivanju organa, službi i agencija Unije mogu se utvrditi posebni uslovi i pravila u pogledu tužbi fizičkih ili pravnih lica protiv akata tih organa, službi ili agencija sa pravnim dejstvom u odnosu na njih.

Postupci predviđeni ovim članom pokreću se u roku od dva mjeseca od objavljivanja akta ili obavještanja tužioca o tom aktu, odnosno, ako to izostane, od dana kada je tužilac za njega saznao.

KAKO BALANSIRATI EKONOMSKE SLOBODE SA FUNDAMENTLJNIM PRAVIMA

Član 6 UEU

Povelja je iste pravne vrijednosti sa Ugovorom

EU će pristupiti Ekonvenciji
Osnovna prava, garantovana Ekonvencijom, i
osnovne slobode –predstavljaju osnovne principe
prava EU

Kolizija fundamentalnih
prava i fundamental sloboda

Sudijska metodologija

- + Balansiranje konfliktnih interesa u EU (ESP)
 - Balansiranje osnovnih prava sa osnovnim slobodama Ugovora
 - Pristup ESLJP osnovnim pravima i javnim interesima

Modeli sudijskog balansiranja pri utrdivanju konfliktnih interesa

TEORIJA BALANSIRANJA

- Pravna doktrina o konfliktnim osnovnim pravima

Razumna i dobro obrazložena
presuda

v

Presuda zasnovana na
vrijednosnom sudu

- Alexijev „Zakon o balansiranju“

Tri faze ovog testa mogu biti
identifikovane:

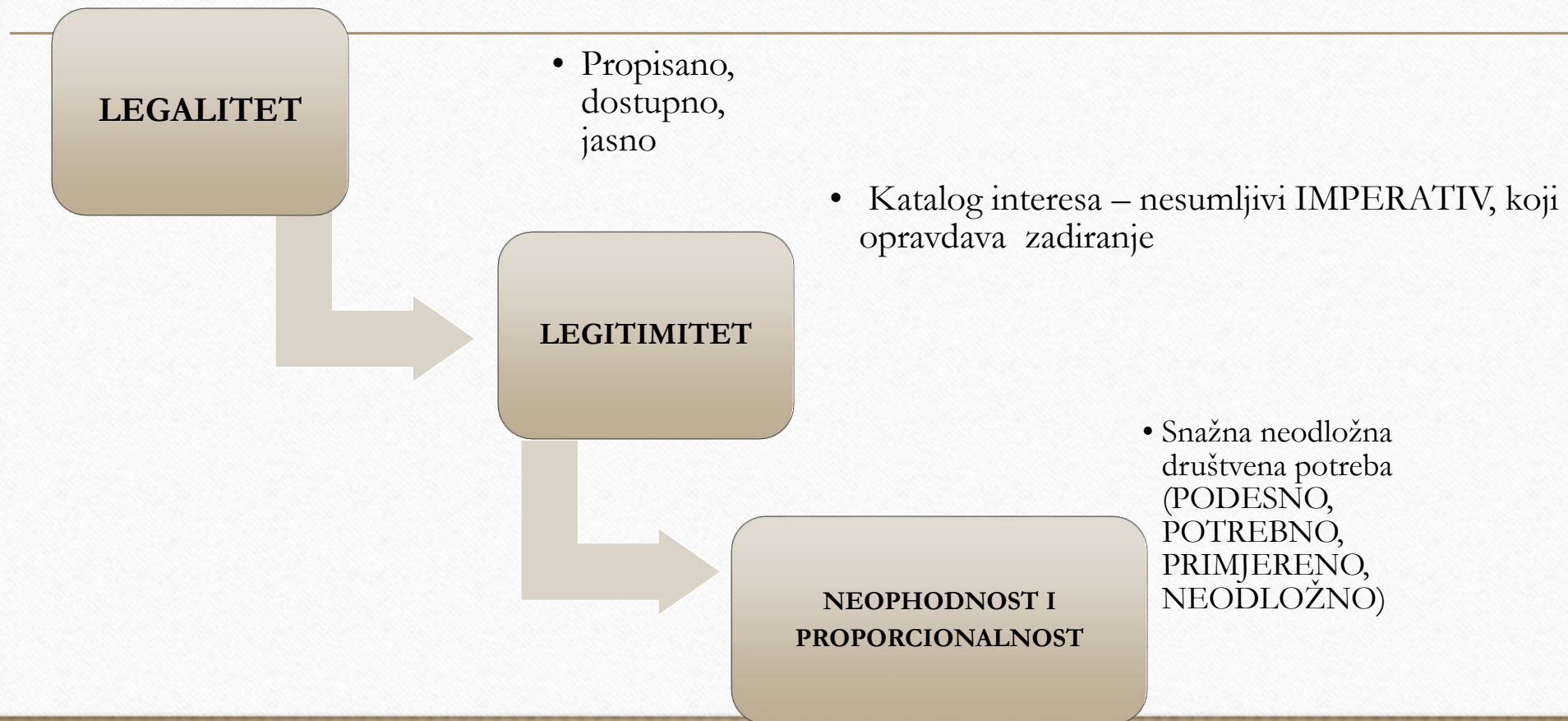
1- Intenzitet povrede
2- Ispunjenost konkurentnog principa
3-Evaluaciona faza –u kojoj se utvrđuje da li značaj kasnijeg opravdava kršenja prethodnog principa

Značaj stepena diskrecije u postupku balansiranja koji vodi subjektivizmu i presudi koja se zasniva na vrijednosnom sudu – RENUNCIJACIJI prava – arbitrna sudska diskrecija

Osnov za kreiranje jurisprudencije ustavnog suda i nužnost u rješavanju konflikta između ljudskih pravax

Član 52 Povelje – osnovna prava mogu biti ograničena, kada je ograničenje predviđeno **zakonom**, a ograničenja su **proporcionalna** i **neophodna**.

TEST PROPORCIONALNOSTI EVROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA

ALTERNATIVE BALANSIRANJU

KATEGORISANJE
mogućnost za
izbjegavanje balansiranja

- Gerards

- Alexijev „Zakon o balansiranju“

Sud pravde Evropske unije

Tri faze ovog testa mogu biti identifikovane:

1- Intenzitet povrede
2- Ispunjenost konkurentnog principa
3-Evaluaciona faza –u kojoj se utvrđuje da li značaj jednog opravdava kršenja drugog principa

Značaj stepena diskrecije u postupku balansiranja koji vodi subjektivizmu i presudi koja se zasniva na vrijednosnom sudu – RENUNCIJACIJI prava – arbitrna sudska diskrecija

Osnov za kreiranje jurisprudencije ustavnog suda i nužnost u rješavanju konflikta između ljudskih prava

Član 52 Povelje – osnovna prava mogu biti ograničena, kada je ograničenje predviđeno zakonom, a ogrničenja su proporcionalna i neophodna.

OMEGA SPIELHALLEN - UND AUTOMATENAUFSTELLUNGS - GMBH

V

OBERBURGERMEISTERIN DER BUNDESSTADT BONN (CASE C-36/02, OMEGA, (2004) ECR I - 9609)

Zahtjev za prethodno odlučivanje usmjeren na tumačenje članova 49- 55 (sloboda pružanja usluga) i članova 28-30 (sloboda kretanja roba)

Zahtjev upućen Sudu pravde od Federalno administrativnog suda Njemačke, po žalbi OMEGA-e , kojom se preispituje usaglašenost naredbe o zabrani (*prohibition order*) sa komunitarnim pravom (izdata od strane Policije u Bonu, 14.sept 1994)

Naredbom o zabrani krše komunitarne norme o slobodi kretanja usluga? Ugovor o franžizi je Omega zključila sa britanskom kompanijom (istu uslugu pruža u zemlji sjedišta). Povredi slobode kretanja roba (Omega otkupljuje robu brit.komp (laser target devices)

Komunitarno pravo dozvoljava ograničenja-nacionalne mjere, slobodi kretanja usluga i roba...mjere su opravdane ako razlog javne politike preteže - ako se postiže cilj (1) i ako su proporcionalne (2). Za ocjenu potrebnosti i proporcionalnosti mjere

Zajednički pravni koncept – preduslov za diskreciono ograničenje slobode kretanje roba i usluga od strane države? Schindler? Ili Laara ? Zenatti? Da je tako (uslov CLC) policijska naredba ne bi bila potvrđena. Fundam. značaj principa ljudskog dost. ne zahtijeva ispitivanje proporcionalnosti ograničenja ove mjere.

BUNDESVERWALTUNGSGERICHT: Da li je u skladu sa normama o slobodi kretanja usluga i robe, nacionalna zabranjena komercijalnih aktivnosti –u predmetu -Laserdrome – (akcije simuliranog ubijanja)?

ČINJENICE, GLAVNI POSTUPAK I ZAHTJEV ZA PRETHODNO ODLUČIVANJE

- Omega, njemačka kompanija, '94
- **Administrativni sud** izdao **privremeno** ovlaštenje za proizvodnju ...dječijih igračaka..'94
- Tehnički neadekvatna oprema „laserdrome“ je vraćena ..'94
- Ugovor o franšizi sabritanskim Pulserom zaključen poslije '97.

Negativna reakcija javnosti i zahtjev za detaljnim opisom IGRE dovela do **policijske zabrane** Igru ako je sadržaj pucanje u „ljudske mete“ pod prijetnjom novčanih kazni...'94.

„izazivanje opasnosti za javni poredak“ „simuliranje ubistva i trivijalizacija nasilja je suprotna osnovnim vrijednostima“

Prigovor Omege odbijen, '95.

Žalba Omege odbijena, '98, 00) od strane pokrajinskog, administrativnog, i Federalnog administrativnog suda (*Bundesverwaltungsgericht*): Zabranom je povrijeđeno komunitarno pravo, naročito sloboda pružanja usluga (član 56 UFEU (ex 49))

BUNDESVERWALTUNGSGERICHT:

Žalba mora biti odbačena.

- Nejasno je da li došlo do povreda prava EU. Utemeljena je ocjena da „komercijalna upotreba 'igre ubijanja' predstavlja **uvredu ljudskog dostojanstva**“.

Ljudsko dostojanstvo je ustavni princip koji se krši ili ponižavajućim tretmenom protivnika ili snaženjem negiranja osnovnog prava na poštovanje. Ljudsko dostojanstvo se ne može odreći zbog zabave- igre ubijanja.

CASE C-36/02, OMEGA, (2004) ECR I - 9609

DOPUŠTENOST ZAHTJEVA I PRIMJENA KOMUNITARNOG PRAVA

Zabrana nije uticala ni na jednu prekograničnu operaciju, te se time ne mogu ograničiti osnovne slobode garantovane Konvencijom. Na dan izdavanja zabrane, dogovorena instalacija nije dostavljena, a ugovor o franšizi nije zahtijevao da Omega zatraži adaptaciju igre koja je predmet zabrane

Sudska praksa: na nacionalnim je sudovima da za svaki predmet shodno procjeni potrebi i važnosti - iniciraju postupak prethodnog pitanja. U principu, uvijek kada je riječ o tumačenju komunitarnog prava, **Sud je obavezan** na donošenje odluke.

Sud može odbiti da odlučuje o pp, ako je očigledno da tumačenje kom.prava nema veze sa činjenicama, kada je problem hipotetičan, ili kada sud nema dovoljno faktičkih ili pravnih informacija da bi o predmetu odlučivao.

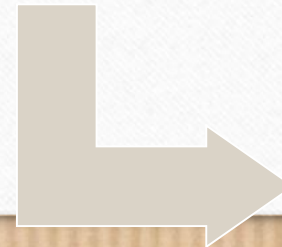
U momentu naručivanja, Omega nije obavezana ugovorima, te je jasno priroda i sadržina zabrane takva da ima kapacitet da ograniči buduće odnose strana. Postavljeno pitanje se odnosi na tumačenje kom.prava, i očigledno ima veze sa faktičkim stanjem glavnog postupka.

Prethodno pitanje

Zabrana ekonomske aktivnosti radi zaštite ustavne vrijednosti „ljudskog dostojanstvo“

Mogućnost države članice da ograniči slobode garantovane UGOVOROM?

Schindler: Osnovne slobode je moguće ograničiti samo ako ograničenje počiva na zajedničkom pravnom konceptu (CLT) ...
Do koje granice, kog obima, ograničenje može da postoji...

Stavovi suda u Omega:

Zabrana obavljanja ekonomske aktivnosti (u formi igre koje je razvijena od Pulser-a, i zakonito proizvedena u VB) utiče na slobodu kretanja usluga i roba (koja se garantuje svim država članicama)

Kada u istom predmetu nacionalna mjera „pogodi“ obje slobode –slobodu kretanja usluga i robe, Sud će u principu, ispitati samo jednu od ove dvije slobode, ako je u okolnostima slučaja, jasno da je jedna od ovih sloboda sekundarna (Schindler, Canal Satelite D)

Zabrana utiče na uvoz robe – samo kao oprema koje je dizajnirana za zabranjenu formu laserske igre, i da je to neizbježna posledica zabrane koje se odnosi na pružanje usluga.

Ograničenje može biti opravdano razlozima javnog poretka, javne sigurnosti ili javnog zdravlja... U naredbi policije Bona se navodi da navedena aktivnost konstituiše opasnost za jedni poredak. Opasnost za ugrožavanje javnog poretka ovlašćuju policijske organe da preuzmu sve potrebne mjere.

Stavovi suda u Omegi:

Mjere za očuvanje javnog poretka spadaju u derogativne mjere slobode pružanja usluga, i NIJE POTREBNO utvrđivati da se mjere, bez razlike, mogu primjenjivati i na nacionalne provajdere usluga, i na one koji su osnovani u drugoj državi članici.

Pravo na derogiranje sloboda ne prevenira sudsku provjeru mjere koja primjenjuje tu derogaciju (Van Duyn).

Koncept **javne politike** kao razloga za ograničenje osnovnih sloboda, mora biti interpretiran **STRIKTNO**, tako da obim ne može biti utvrđen jednostrano od države članice, bez kontrole institucija zajednice.

Razlog javne politike – samo kada postoji iskrena i dovoljno ozbiljna opasnost za fundamentalne interese društva (*Eglise de Scientology*)

.. Okolnosti zbog kojih se pribjegavanje **razlogu javne politike** može varirati od jedne do druge države, od jednog do drugog vremena.. Nacionalne vlasti dakle moraju **imati polje diskrecije** (margin of discretion) u okviru limita omeđenih konvencijom. (Van Duyn)

Stavovi suda u Omegi:

... Aktivnosti na koje se odnosi zabrana su predstavljale prijetnju javnim politikama, shodno stavu javnog mijenja... Komercijalna eksploatacija igara koje uključuju simuliranje ubistava ljudi predstavlja kršenje osnovnih ustavnih vrijednosti – ljudskog dostojanstva. BUND: potvrdio da je ljudsko dostojanstvo jedan od ustavnih principa u Osnovnom zakonu Njemačke.

Praksa Suda- osnovna prava čine integralni dio opših pravnih principa (1), zajedničkih ustavnih tradicija i međunarodnih konvencija,

Komunitarni pravni poredak štiti ljudsko dostojanstvo kao opšti princip prava. Dakle, zaštita ljud. dostojanstvo je usaglašena sa komunitarnim pravom, da je u tom smislu nevažno, da u Njemačkoj ovaj princip ima naročiti značaj u zaštiti ovog prava. I zajednica i članice su u obavezi da poštuju ljudska prava, zaštita ovog prava je legitiman interes, koji opravdava ograničenje sloboda komunitarnog prava – sloboda kretanja roba i usluga (Schmidberger)

Međutim, mjere kojima se ograničava sloboda usluga na osnovu javne politike se može opravdati samo ako: su neophodne za zaštitu interesa, kojima su namjenjene, i ako se ovi ciljevi ne mogu ostvariti sa manje restriktivnim mjerama (Eglise de Scientologie, sloboda kretanja roba)

Nije neophodno da nacionalne restriktivne mjere korespondiraju u svih državama članicama, na način da osnovna prava ili legitimni interese treba zaštititi... „pominjanje zajedničkih koncepata, nije imalo za cilj formulisanje opšteg kriterijuma za utvrđivanje proporcionalnosti ma koje nacionalne restriktivne mjere kojom se ograničava ekonomska aktivnost“ (Schindler)

Stavovi suda u Omegi:

Naprotiv, iz prakse nakon Schindler, potreba za restrikcijom, i proporcionalnost mjere, se nijesu 'mjerila' drugim nacionalnim sistemima zaštite. (Laara, Zenatti)

Zabrana aktivnosti igara simuliranja ubistava, korespondira nivou zaštite ljudskog dostojanstva koji nacionalni ustav Njemačke garantuje na svojoj teritoriji. Takođe, zabranom koja se odnosi **samo na igre „laserdrom“ gdje su mete ljudi**, zabranom se nije prekoračilo od onog što je potrebno da bi se cilj postigao, od strane nadležnih nacionalnih tijela (Policija Bona)

Naredba zabrane ne može biti shvaćena kao mjera kojom se neopravdano potkopava sloboda pružanja usluga!

Komunitarno pravo neće spriječiti da ekonomske aktivnosti, usmjerene na simulaciju ubijanja, budu predmetom nacionalne mjere zabrane koje je usmjerena na zaštitu javne politike, sa razloga činjenice da je ta aktivnost uvreda ljudskog dostojanstva.

Troškovi: S obzirom da su je ovaj postupak dio glavnog postupka, odluka o troškovima je predmet odlučivanja tog suda.

Literatura:

1. Sybe A.de Vries, Balancing Fundamental Rights with Economic Freedoms According to the European Court of Justice, dostupno na: <https://www.utrechtlawreview.org/articles/abstract/10.18352/ulr.220/>
2. Anna- Sara Lind and Magnus Strand, A new Proportionality test for Fundamental Rights, The Joint Cases C-92/09 and C-93/09 Volker und Markus Schecke GbR (C-92/09) and Hartmut Eifert (C-93/09) v. Land Hessen, dostupno na: <https://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:441211/FULLTEXT01.pdf>.
3. Ivana Krstić i Bojana Čučković, Pristupanje Evrope unije Evropske konvencije o ljudskim pravima kao vid unapređivanja ljudskih prava u Evropi, dostupno na: https://anali.rs/xml/201-/2016c/2016-2c/Anali_2016-2c-204-842-1-pb.pdf
4. Dušan Ignjatović, Zaštita ljudskih prava u EU posle Lisabona - Zaokruživanje evropskog sistema zaštite ljudskih prava?, Ugovor iz Lisabona – sigurna luka ili početak novog putovanja.
5. Zlatan Meškić, Pravo Evropske unije I, GIZ BMZ, Federal Ministry for Economic Cooperation and Development, Sarajevo, 2012.
6. The Kadi Case – Constitutional Core Values and International Law- Finding the Balance, dostupno na <https://academic.oup.com/ejil/article/23/4/1015/546143>